ST. KERKEN VOOR KERKEN
SINDS 2013

BELEIDSPLAN 2023-2025

SAMEN VOOR IEDEREEN

Economen deden een longitudinaal onderzoek van 600 v.C. tot in de twintigste eeuw. Hun conclusie, waar ze niets mee konden: religie, en vooral protestantse godsdienst, is de grootst drijver van entrepreneurship, van ondernemerschap. *De kerk heeft scholen, universiteiten, ziekenhuizen, buurthuizen, en nog veel meer gegeven. De verdwijning van de kerk is het grootste culturele en inhoudelijke probleem dat het Westen kent, met name het kleine Nederland, die tot in elke vezel erdoor was geraakt. Het verdwijnen van de kerkgebouwen is symptoom van het verdwijnen van de kern van de boodschap van Jezus: heb God lief boven alles, én je naaste zoals jezelf***. Deze inzet voor, vanuit en geïnspireerd door het hogere, daarna de naaste en ook voor de individu heeft te maken met de ruimte voor de kerk die wij zoeken en heilig achten; de ruimten misschien minder, de ruimte des te meer.**

MISSIE

Nederland **bewust** maken van het belang van het behoud van de christelijke kerkgebouwen ten behoeve van de christelijke kerk en cultuur.

VISIE

Nederland **zet zich** collectief maximaal **in** voor het behoud van de kerkgebouwen. Waar het niet anders kan vindt zij zinvolle manieren om de kerkgebouwen in te zetten in een breder belang. Intussen creëert zij nieuwe kerkruimte waar en hoe die nodig is.

KERNDOELSTELLING 2023-2025:

Excellent Expertisecentrum

De kerndoelstelling voor de komende 3 jaar is om het **expertisecentrum** te zijn voor en rondom kerkgebouwen en kerkruimte, en daarin en daarvanuit dienend naar Kerk en Samenleving. De beleving dient te zijn: ‘Je kan altijd bij ze terecht en ze kunnen je altijd zinvol helpen; is het niet direct, dan wel indirect door hun prachtige netwerk.’ Er moet een soort trigger zijn: ‘Eerst even bij (st.) Kerken voor Kerken kijken’, als het gaat om kerkgebouwen in Nederland. Daarbij moet de service en producten ‘**excellent’** zijn en blijven.

INHOUD

1. Inleiding
2. Actualiteit
3. St. Kerken voor Kerken
4. Omgeving

5. Kern
6. Belangrijke aandachtsgebieden
7. Behulpzaam
8. Interactie
9. Algemeen
10. Kennis
11. Begroting
12. Stappen
Personen
Literatuur

1. INLEIDING

De kerkgebouwen in Nederland staan onder druk en zijn aan verandering onderhevig. De afgelopen jaren zijn al 1.500 verkocht, waarvan meer dan 300 gesloopt en de rest getransformeerd. Een transformatie kost gemiddeld een half miljoen euro, met een bovengrens van 14 miljoen euro.

De afgelopen 10 jaar heeft St. Kerken voor Kerken geprobeerd om van deze kerkgebouwen een (groot) deel te behouden voor kerkgebruik, door-bestemmen in plaats van herbestemmen. Dit is maar ten dele gelukt in het veld en de rol van de stichting is daarin vooral een van pleitbezorger en roepende (‘ in de woestijn’) geweest. De focus was op een cultuurverandering, en minder op kerken kopen en transformeren. Intussen is er van een cultuurverandering sprake en is men zich er in het algemeen van bewust dat kerken beter behouden kunnen blijven dan gesloopt.

Waar nog veel winst te behalen valt is op twee punten: (1) grote bewustwording dat er (allerlei) verschillende kerken op zoek zijn en hulp nodig hebben voor kerkruimte, (2) zelf insteken op het behouden van en vinden van kerkruimte zowel door (a) mee te werken aan een master kerkenvisie, (b) door samen met het veld te werken aan het vinden en transformeren van kerkgebouwen naar multi-functionele kerkgebouwen, en/of nieuwe kerkruimte.

Het afgelopen decennium plus heeft Kerken voor Kerken voordat het stichting werd in de Tweede Kamer vergadert en nadat het stichting werd daarbuiten een groot plaatselijk (Den Haag), landelijk en internationaal netwerk opgebouwd. In het laatste jaar bijvoorbeeld op Europees niveau m.b.t. de Green Deal en landelijk is zij een strategisch samenwerkingsverband aangegaan met een vastgoedgroep. Daarnaast is zij lid geworden van de Europese expertorganisatie op het gebied van religieus erfgoed, The Future for Religious Heritage en is zij organisatorisch weliswaar niet meer verbonden met SKIN Nederland, maar heeft zij daar wel een open contact mee.

Wellicht is het helderste voorbeeld van wat de urgentie nu is die van Victory Outreach in Den Haag. De voorganger is een paar jaar geleden in Engeland geweest als adviseur voor het Engelse onderzoek naar Religieuze Ruimte die uitmondde in een advies aan het Britse Parlement. Pastor Felix Asare was ook twee termijnen lid van het bestuur van St. Kerken voor Kerken. De afgelopen jaren heeft zijn kerk veel betekent voor moeilijk bereikbare doelgroepen. Maar intussen is zijn meermalen van kerkruimte naar kerkruimte verhuisd, recentelijk van een zijzaal van een kerkgebouw naar een bedrijfspand. Daarvoor moest zij tweemaal verhuizen rond de kerstperiode, zat zij meermalen in tijdelijke ruimten, mislukte twee kerkaankopen, en moest zij weg van de plaats waar zij jarenlang goed vertoefde: een leeg schoolgebouw. Daardoor is de gemeente geslonken, is een deel van het kapitaal weg, en zijn ze keer op bezig om weer op te bouwen.

De uitdaging van St. Kerken voor Kerken is om op het dossier van kerkgebouwen actief aanwezig te zijn, als adviseur, verwijzer, inspirator, deelnemer en katalysator. In het gunstigste geval ook als beheerder en fondsenwerver, hoewel dat in principe via anderen (o.a. andere organisaties en bedrijven) kan verlopen. De kerndoelstelling voor de komende 3 jaar is om de het expertisecentrum te zijn voor en rondom kerkgebouwen en kerkruimte, en daarin dienend naar Kerk en Samenleving

2. ACTUALITEIT
   Toekomst, Heden en Verleden

Op dit moment is Nederland bezig met een tweede grote ronde van verkoop, transformatie en mogelijk sloop van kerkgebouwen. Zeker rond de 1.500 kerkgebouwen komen op de markt, een waarde van tussen de 1 en 2 miljard euro. In het ergste geval blijven nog maar 1.000 kerkgebouwen over. Er zijn nu nog 7.100 a 6.500 kerkgebouwen over waarvan 1.500 zijn herbestemd, dus nog 5.000 in functie als kerkgebouw.

Recent onderzoek heeft uitgewezen dat van de twee typen kerken die kerkruimte zoeken 25 a 40% op zoek is en behoefte heeft aan kerkruimte. In een stad als Den Haag is dat 50 a 80. Dit terwijl de grote kerkverkoop in de grote steden al heeft plaatsgevonden. Dus er is een groot probleem in de steden voor deze twee typen kerken, de internationale en migranten kerken. Het verschil tussen de twee typen is als volgt. Internationale kerken bestaan uit meerdere verschillende nationaliteiten uit heel de wereld, met een verhouding van 40 a 60% internationals en blanke Nederlanders. Migranten kerken bestaan veelal uit meerdere nationaliteiten met een regionale cluster (bijv. West-Afrika) en een klein percentage (veelal aangetrouwde en/of bevriende) blanke Nederlanders.

Er zijn 7 typen kerken die kerkruimte nodig hebben. Internationale kerken, migrantenkerken, pioniersplekken, churchplants, doorstartende kerken, church splits, en nieuwe kerken die ontstaan uit andere kerken. Als laatste voorbeeld: Hillsong Rotterdam is ontstaan vanuit Hillsong Amsterdam omdat er zoveel mensen uit Rotterdam en omstreken kwamen dat men zelf een campus is begonnen in Rotterdam. Pioniersplekken zijn nieuwe initiatieven vanuit de PKN waarbij men veelal in nieuwe wijken een nieuw stuk werk start met een vrije insteek. Church plants zijn kerken die vanuit het buitenland worden gestart in Nederland om allerlei redenen. Soms voelt men zich geroepen om dit te doen, vanuit visioenen of dergelijke inspiratie. Soms vanuit praktische redenen: de Syrisch Orthodoxe kerk is kerken begonnen om Syrische vluchtelingen hier kerkelijk op te vangen. Soms sluiten kerken en willen kerkleden blijven, en proberen daarna een of andere vorm van doorstart te maken, zij het vanuit een huiskamer zij het op andere wijze. Church splits zijn doorgegroeide kerken die om een of andere reden uit elkaar gaan. Zo **groeit** de kerk in Nederland en is er een **groeiende** behoefte aan kerkruimte. Er zijn alleen al vanuit het perspectief van migranten 1,3 miljoen christen migranten in Nederland.

Vanuit het verleden is het christendom een millennium lang bepalend voor de kern en vormgeving van Nederland. In verloop van tijd zijn zo een 19.000 kerken gebouwd, op enig moment was het maximum 12.000 kerkgebouwen. Na de Tweede Wereldoorlog kwam de naoorlogse kerkbouw op gang, maar 20 jaar later begon al het begin van de secularisering. Bijzonder detail is dat de kathedraal van Rotterdam die wel de Duitse bommen overleefde, en de titel van ‘mooiste gesloopte kerk van Nederland’ kreeg, de sloophamer niet overleefde. Momenteel is de veronderstelling van de PKN dat er 1.100 van hun totaal van 2.200 kerkgebouwen verkocht zullen moeten worden. Bij de Rooms Katholieke kerk zullen er ook honderden kerken verkocht worden, is de verwachting. Kleine protestantse kerken ontkomen hier ook niet aan. Dit terwijl er tegelijkertijd ook nieuwbouw plaats vind van kerkgebouwen. In ieder geval staat het grootste collectieve erfgoed van Nederland, de

christelijke kerkbouwen die door het hele land verspreid zijn, door dorp en stad, zwaar onder druk. Helaas is er geen gezamenlijk Nederlands collectief beleid op de kerkgebouwen.

3. ST. KERKEN VOOR KERKEN

De directe aanleiding om Kerken voor Kerken te beginnen was de continue stroom van uitnodigingen van de christelijke politiek aan predikant en voorgangers om te komen praten rondom nationale, provinciale en lokale verkiezingen. Elke keer brachten de kerkelijke leiders aan dat zij hulp nodig hadden voor hun kerkruimte en vroegen hulp om bestaande kerkgebouwen die vrijkwamen over te nemen. De politiek stelde dat zij niet kon helpen vanwege de gezonde en gezegende scheiding van Kerk en Staat. Op een gegeven moment is er een initiatief begonnen in de Tweede Kamer op welk met elkaar om tafel te gaan. Dit mondde uit in de bijeenkomst met Minister Liesbeth Spies in de Waalse Kerk in 2012. Daar voorspelde de toenmalig voorzitter van de Raad van Kerken dat er een 1-op-1 oplossing was voor het probleem: 1.200 zoekende kerkgemeenten en 1.200 vrijkomende kerkgebouwen, maar dat men blij mocht zijn in 10 jaar 10 kerkgebouwen te redden van de kerkelijke ondergang.

In 2013 begon St. Kerken voor Kerken, daar twee kernleden van het initiatief van de CU en de CDA uit de Tweede Kamer gingen. St. Kerken voor Kerken werd gedragen door SKIN Nederland en probeerde middels verschillende bestuurssamenstellingen en initiatieven goed van de grond te komen en invloed te hebben. Mede door het initiatief van SKIN Rotterdam kwam het boekje ‘Kerken Delen’ waarbij best practices van kerken die samenwerken werden gedeeld. Door gebrek aan slagkracht, en financieel vermogen kwam de stichting niet op het niveau dat wij wilde en stond zij een paar keer op de rand van de afgrond.

Eind 2021 kwam er een nieuwe penningmeester die het op het hart had om zich in te zetten voor de kerkgebouwen in Nederland. Hij was toen net bezig om een klooster in de binnenstad van Den Haag over te nemen, te verbouwen en te revitaliseren met een leefgemeenschap. Kort daarna werd ingezet op een bredere samenwerking, vooral met een stevige vastgoedgroep. Deze samenwerking werd in april 2023 ondertekend.

4. OMGEVING

Eind 2021 stopte het programma Toekomst Religieus Erfgoed van de Rijksdienst van het Cultureel Erfgoed. De acht organisaties die hieraan deelnamen zochten een manier om hiermee door te gaan. Voorlopig lijkt het erop dat dit zal vallen on de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. De Nederlandse gemeenten is sterk geadviseerd om Kerkenvisies te schrijven: een beleid op hoe om te gaan met vrijkomende christelijke kerkgebouwen. Daartoe is ook geld beschikbaar gesteld.

De vastgoed sector heeft sterk gereageerd op de ontkerkelijking en de daardoor vrijkomende kerkgebouwen. Ze is daar op gaan inspelen door kerkgebouwen op te kopen en te slopen of om te bouwen tot van ‘appartement tot zorghotel’ en alles daartussen in. Recentelijk is een kerkgebouw, de Lourdeskerk in Scheveningen, weer op de markt gekomen. Het was verkocht en werd evenementenlocatie met escaperoom. Nu staat het te huur/te koop. Kerkelijk Den Haag zou daar wel op willen insteken maar loopt tegen de commerciële instelling van het veld op. Dit is een algemeen erkend probleem.

Een uitzondering die op dit moment de aandacht krijgt is Wim Annen die zich inzet om kerkgebouwen te behouden als kerkgebouwen. Intussen is er ook een kentering in een stad als Amsterdam waar de protestantse kerken hebben gezegd de kerkgebouwen die er nu nog zijn te behouden, vooral ook om kerkgemeenten te faciliteren. St. Kerken voor Kerken wil met de samenwerking met de aan haar verbonden vastgoedgroep proberen om gezonde kerkgebouwen te creeren die en kerkgemeenten faciliteren en financieel gezond zijn, veelal door multi-functionele inzet van kerkgebouwen. Intussen blijft de vraag naar kerkruimte aanwezig, zeker in de grote steden, maar ook daarbuiten. SKIN Nederland kent die vraag al jaren, haar verhaal is ook gestaafd door wetenschappelijk onderzoek, hun doelgroep, migrantenkerken blijken ook miljoenen aan maatschappelijk waarde te vertegenwoordigen, en toch zoeken veel migrantenkerken nog naar kerkruimte of een eigen kerkruimte. In Den Haag konden deze kerken wel 'moderne urbane nomaden' worden genoemd: verkassen van plek tot plek, met alle gevolgen van dien.

In de bredere Europese context is Nederland leidend op het gebied van kerkgebouwen. Internationaal kijkt men dan in Europees verband ook naar Nederland en probeert men van ons te leren. Op een internationale online bijeenkomst georganiseerd in Duitsland met meer dan 500 deelnemers kwamen veel zaken naar voren. Twee daarvan noem ik nu: (1) kerken zijn de beste beheerders van kerkgebouwen. Ten tweede (2) vanuit Ukraine kwam toen de opmerking: wij zijn bezig om kerkgebouwen die bijvoorbeeld theaters waren geworden onder het communisme weer te herstellen tot kerkgebouwen. Daarna brak helaas de oorlog met Rusland uit, waarin veel is gesneuveld, waaronder ook kerkgebouwen. Voor het eerst sinds jaren is er geen daling in religiositeit in Nederland, maar stabiliteit. Een invloedrijke voorganger uit de VS zei jaren geleden in Nederland: jullie denken dat er minder geloof zal zijn, maar denk erover na dat dit weer op kan komen. Recentelijk verscheen bij CNN een artikel die erop wees dat de migranten in de VS de komende tijd hoogstwaarschijnlijk het beeld zullen bepalen van de kerk in de VS, een geloofsgroei. Wellicht is dit ook aan de hand in Nederland op dit moment. De tijd zal het leren.

In ieder geval zal Nederland zich met twee aspecten van kerkgebouwen bezig moeten houden: (1) wat doen wij met dit grootste erfgoed van ons land, (2) hoe faciliteren wij de zoekende kerkgemeenten.

5. KERN

De kern van St. Kerken voor Kerken is volgens de statuten: 'het behoud van kerkgebouwen ten behoeve van de Christelijke Kerk en/of in het kader van cultureel gebruik, en het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk is.'

Intussen is in de praktijk gebleken hoe weerbarstig de problematiek is en hoe moeilijk om kerkgebouwen in handen van kerkgemeenten te krijgen. Vandaar dat vanuit organisaties als SKIN Nederland ook de vraag is om te helpen met 'kerkruimte' in bredere zin. Een simpel voorbeeld: in de regio Den Haag zijn veel kerken de afgelopen tien jaar verkocht en een paar gesloopt, maar heeft de stadspredikant een lijst van 15 kerkgemeenten die kerkruimte zoeken en ze schat dat het er dertig tot veertig zijn die kerkruimte zoeken. Statistisch zouden er 50 tot 80 kerkgemeenten van de 200 internationale en migrantenkerken in Den Haag op zoek zijn naar kerkruimte.

6. BELANGRIJKE AANDACHTSVELDEN

Om dit te bereiken kunnen er acht verschillende aandachtsgebieden bij St. Kerken worden onderscheiden: voorlichting, faciliteren, doorverwijzing, inventarisatie (van vraag en aanbod), advisering, gesprekspartner, beheer en expertisecentrum. Daarnaast is feitelijk de grootste behoefte aan financiering en fondswerving, aan de ene kant om de stichting goed te laten functioneren, aan de andere kant om het mogelijk te maken om kerkgebouwen te verwerven. Het zou daarom de stichting een lief ding waard zijn als er zoiets als een Nationaal Fonds Kerkgebouwen zou kunnen komen waarmee christelijke kerkgebouwen aangekocht zouden kunnen worden en (multi-functioneel) aangewend voor christelijke kerkgemeenten. (zie ook Plan van Aanpak 2021)

Op dit moment is een kerndoel om het expertisecentrum in Nederland te worden op het gebied van kerkgebouwen. Er is immers enorm veel kennis op dit gebied verspreid onder diverse instanties, organisaties en kerken. Een voorbeeld is de kennis die is verworden door de inmiddels opgeheven commissie religieus erfgoed van Zuid-Holland, en het programma Toekomst Religieus Erfgoed.

Strategisch is ingezet op een samenwerking met CiRK, Coalitie voor Innovatie & Revitalisatie van Kerkgebouwen'. Dit ook om een goede zakelijke partner te hebben, omdat in het verleden het RVO, de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, juist een zakelijke tak van de kerkgebouwen zocht, een tak die wij niet hadden.

Financiering van St. Kerken voor Kerken gingen in het verleden niet door omdat de stichting niet de status had van ANBI-Stichting, hoewel zij statutair wel zo is opgericht dat zij dat kan zijn. Dus het belangrijkste wat de stichting in het eerste jaar van dit beleidsplan wil doen is de ANBI-status verwerven, juist omdat ook veel mensen hart hebben voor dit dossier en wel willen geven.

7. BEHULPZAAM

Door de 15 jaar arbeid in het kerkgebouwenveld is een groot netwerk van mensen en organisaties opgebouwd, van kerken tot overheid, van universiteiten tot financiele instellingen, en van bedrijven tot zzp'ers. Velen zijn welwillend om met St. Kerken voor Kerken samen te werken, bijvoorbeeld het organiseren van een congres. Maar de stichting zal het voortouw moeten nemen en stuwend zijn. Dat betekent op dit moment dat zij niet alleen op vrijwilligers zal kunnen rekenen, zoals de afgelopen anderhalve decennium maar ook budgetten moe hebben om zaken professioneel neer te zetten.

Omdat de organisatie veel schommelingen heeft gekend de afgelopen tijd, met name het terugtreden van leden van de Raad van Toezicht (lange termijn en hoge leeftijd) en een bestuurslid (verhuizing van zijn kerk) is er nu een vernieuwing van de RvT bezig en komt een nieuw bestuur. Intussen zijn er goede contacten met personen, bedrijven en organisaties die samen willen werken met de stichting, maar zij vragen wel professionele prijzen. In twee kernvacatures in de RvT is voorzien en er staan mensen op de drempel om toe te treden tot het bestuur en de RvT. Met deze toevoegingen kan St. KeKe goed aan de weg timmeren en een bestendige toekomst opbouwen.

Daarnaast is het veld in beweging en zijn er meerdere vragen voor kerkgebouwen bij de stichting terecht gekomen vanuit verschillende hoeken. Wil de stichting het goede werk kunnen doen en voortzetten, tot nu toe is zij vooral gesprekspartner geweest, zal ze middelen moeten genereren en aanwenden om haar missie en visie te voltooien. Dus zal zij middels diverse mogelijkheden proberen om middelen te werven, van donaties, tot inkomsten via de verkoop van bijvoorbeeld kaarsen. Donaties zullen rechtstreeks gaan, bijv. middels Givt, en directe stortingen op de rekening van de bank. Verkoop acties zullen mogelijk getrapt gaan, bijv. via een bedrijf die dan een donatie geeft.

Op dit moment hebben wij een website en website master. Wij hebben ook een afgestudeerde communicatiedeskundige die twee dagen voor ons werkt. Wij hebben ook een projectontwikkelaar, een overheidsdeskundige en een makelaar met ervaring op het gebied van kerkgebouwen klaar om voor ons te werken. Daarnaast hebben we uitvoerig gesproken met een communicatiebureau die ons kan helpen met alle aspecten van communicatie, o.a. het bekendmaken van St. Kerken voor Kerken. Wim Annen wil ons helpen met de kerkgebouwen, wij moeten een vraag naar hem toe formuleren.

8. INTERACTIE

De komende tijd zal de stichting na intern sterker te zijn geworden in diverse communicatiekanalen treden om de visie en missie duidelijk te maken en haar kerndoelstelling te realiseren i.s.m. het veld, de partners en de 'evangelisten' op het gebied van kerkgebouwen. 'Evangelisten' in het bedrijfsleven zijn mensen die uit zichzelf zich positief inzetten voor een product.

De feedback van de interactie zal intern goed, grondig en effectief worden aangewend om beter en grondiger te werken met meer resultaat. In het eerste jaar zal de website, ontmoetingen (o.a. in de vorm van een conferentie), het maken van een master kerkenvisie en het helpen aan kerkruimte/kerkgebouwen de focus zijn in het behalen van resultaten. Daarbij zal worden ingezet op het praten met verkopende kerkgenootschappen om de kerken zoveel mogelijk te behouden voor kerkgemeenten.

9. ALGEMEEN

St. Kerken voor Kerken is opgericht in 2013 en heeft diverse bestuurswisselingen gekend. Haar huidige motto is 'Samen een plek voor iedereen…' en het logo is een kerkgebouw. Ze is gevestigd in Den Haag. Ze is aangesloten bij The Future for Religious Heritage en heeft een strategisch partnerschap voor een jaar (april 2023-april 2024) met CiRK. Verder heeft zij een uitgebreid netwerk dat ongeveer het hele veld van kerkgebouwen beslaat. Haar focus is op Nederland, en als zij een kerkelijk speerpunt heeft dan zijn het de migrantenkerken, die vertegenwoordigen 1,3 miljoen personen in Nederland. Strategisch een belangrijke kern voor het christendom in Nederland.

10. KENNIS

St. Kerken voor Kerken probeert up-to-date te blijven op het gebied van kerkgebouwen middels het kennen en eventueel zelf publiceren van publicaties en stukken. Het onderhouden van kern contacten, het bijhouden van het veld en zich laten informeren op wat in en rondom het veld gebeurt. In eerste instantie landelijk, maar ook lokaal en op Europees niveau.

11. BEGROTING

Op dit moment is er een kleine € 3.000,- in kas, met op dit moment één persoon die geeft aan en voor de stichting. De begroting voor 2023 was behoorlijk maar werd niet gehaald en afgekeurd. Dus we beginnen eigenlijk vanaf nul. De nutmeting is dus gemakkelijk als het gaat om de financiën. Het is dus belangrijk om als ANBI-stichting goed en gezond te functioneren. Daartoe is o.a. een financieel deskundige aangetrokken voor de Raad van Toezicht.

	INKOMSTEN	UITGAVEN
SALDO	€ 3.000,-	
GIFTEN	€ 1.000,-	
ANBI		€ 500,-
ADMINISTRATIE ANBI		€ 1000,-
TOTAAL	**€ 4.000,-**	**€ 1.500,-**

Dit is waar we nú op kunnen rekenen. Verder zal men mensen moeten vragen om te doneren. Afhankelijk van hoe het gaat in de samenwerking met CiRK zullen daar meer of mindere inkomsten uit voortkomen als giften, op dit moment is dat nog niet in te schatten. Wij kunnen aan fundraising doen door met name in eerste instantie donateurs te werven. Elk onderdeel zal per onderdeel begroot moeten worden. Indien de voorgenomen samenwerking met bijv. de VNG goed loopt dat is het mogelijk dat daar ook middelen zijn die door St. KeKe gebruikt kunnen worden.

12. STAPPEN

De volgende stappen willen wij nemen om onze doelstellingen te bereiken, regelmatig (maandelijks) bekijken wij hoe de stappen verlopen en wat de resultaten zijn. We sturen zo snel mogelijk bij en veranderen indien nodig. Hierbij werken we vanuit geloof, zijn we resultaatgericht en mensvriendelijk.

a) Organisatorische verbinding met SKIN Nederland met intentieverklaring – afgewezen; SKIN NL wil wel samenwerken met St. Kerken voor Kerken zoals in het verleden.
b) Vervulling vacatures in RvT en Bestuur – 2/3 gevuld, bijna voltooid
c) ANBI-status – bezig
d) Maken Master Kerkenvisies – bezig
e) Maken website – bezig
f) Strategisch partnerschap met CiRK (gedurende 1 jaar) – voltooid
g) Kerkgemeenten helpen aan kerkgebouwen - bezig
h) Conferentie – idee
i) Doorpakken met CU/TK (Don Ceder) – bezig (o.a. op de Master Kerkenvisies)

PERSONEN

Raad van Toezicht

1. Austin Osazuwa, voorzitter (bouwkundig, theologisch)
2. Herman Bakkenes, lid (financieel-juridisch)
3. Jane Martie-Chatlein (business, kerkelijk) – in aanvraag

Bestuur

1. Rens Schalkwijk, voorzitter (consultant, theologisch, kerkelijk)
2. Bert den Boer, penningmeester (bouwkundig, zakelijk)
3. Gale Mc Koy-George (management, kerkelijk)

Medewerkers

1. Chananya den Boer, communicatie
2. Kees Vlot, directeur KRB
3. Edwin …, lid BAM en projectontwikkelaar
4. Gaetan Mbete, makelaar en adviseur SKIN NL
5. Stefan Lakhichand, adviseur overheid en entrepreneur en uitgever

Oud-Bestuursleden en RvT leden

1. Paul The, cardioloog en oud-voorzitter SKIN Nederland
2. Ruud Schurmann, architect Monumentenzorg en Task Force Toekomst Kerkgebouwen
3. Rens Schalkwijk, (voorzitter) predikant
4. Cynthia Ortega-Martijn, oud-CU Tweede Kamerlid
5. Rhoinde Mijnals-Doth, predikant en voorzitter SKIN NL
6. Jan Eerbeek, predikant en oud-lid Eerste Kamer (CDA)

CiRK

1. Stan Uyland, BAM en Gidsnetwerk Nederland
2. Bas Uyland, BAM
3. Johan Koerts, BRIQQ
4. David Koerts, BRIQQ
5. Klaas-Jan Boer, Cornerstone - architect en projectontwikkelaar
6. Cliff Hoffman, BoxDuurzaam – directeur

Initiatief Kerken voor Kerken (in de Tweede Kamer)

1. Rens Schalkwijk, predikant
2. Cynthia Ortega-Martijn, CU Tweede Kamer
3. Cees van der Staaij, SGP Tweede Kamer (via Cynthia)
4. Kathleen Ferrier, CDA Tweede Kamer (eerst via Cynthia, later zelf)
5. Ben Jutte, RK econoom bisdom Rotterdam (ging met pensioen)
6. Jaap Broekhuijsen, PKN secretaris CIO-K
7. Ruud Schurmann, architect en Task Force Toekomst Kerkgebouwen
8. Rhoinde Mijnals-Doth, predikant en voorzitter SKIN Nederland
9. Anmar Hayali, coordinator SKIN Nederland

LITERATUUR

Flyvbjerg, Bent & **Gardner**, Dan 2023

How Big Things Get Done, the surprising factors that determine the fate of every project, from home renovations to space exploration and everything in between. New York. Tien stappen om grote projecten op tijd, binnen budget en met de verwachte resultaten te realiseren: (1) Denk langzaam, handel snel, (2) niet zomaar ervoor gaan, (3) denk vanuit het resultaat terug, (4) pixar planning – alles goed in het klein testen voor de uitvoering, (5) zorg voor ervaring, (6) niets is echt uniek, leer van al het andere, (7) planning is de basis, (8) iedereen moet resultaat gericht zijn, (9) bouw zoals met lego met stukje die in elkaar passen, (10) de kracht van een groot project blijft komen uit de visie ervoor. Het systeem is: de eerste denk fase goed doorlopen en tot in de puntjes uitwerken, de tweede doe fase snel uitvoeren; de eerste fase kost altijd minder dan de tweede, dus je kan beter daar je leer- in onderzoeksmomenten hebben dan in de uitvoering.

Kerkgebouwen, 88 inspirerende voorbeelden.